

คู่มือการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ กทท. ปี ๒๕๖๗

๑. หลักการเหตุผล

การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Procurement) หมายถึงการจัดซื้อสินค้าหรือจัดจ้างบริการตามรายการสินค้าและบริการตามเกณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้ หรือเป็นสินค้าที่ได้รับฉลากสิ่งแวดล้อม เช่น ฉลากเขียว ฉลากคาร์บอน หรือบริการที่ได้รับการรับรองด้านสิ่งแวดล้อม ถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อสังคม เนื่องจากมีกระบวนการพิจารณาในการเลือกใช้วัตถุดิบ กระบวนการผลิต การขนส่ง การใช้งาน และการกำจัดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันประเทศไทยมีแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐ ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับมือกับปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และลดการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป้าหมายการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน ทั้งนี้ การจัดหาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเป็นภาคสมัครใจ ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายบังคับเหมือนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่ กทท. สามารถดำเนินการได้ตามแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ หมวด ๗/๒ พักตร์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการสร้างความร่วมมือกับห่วงโซ่อุปทานสีเขียว พัฒนาท่าเรือสู่ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นธรรม (คู่ค้าผู้ส่งมอบ) ของ กทท. โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ตามข้อ ๕ ของนโยบายดังกล่าวที่ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาท่าเรือสู่การเป็น Green Port Supply Chain ตามยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับการค้าเติบโตอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนวิสาหกิจของ กทท.

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน Scope 3
- ๒) ส่งเสริมให้ค่าประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Efficiency) ขององค์กรเพิ่มขึ้น
- ๓) สนับสนุนนโยบายภาครัฐในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓. กระบวนการพัฒนาคู่มือฯ

คู่มือการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ กทท. ปี ๒๕๖๗ ถูกพัฒนาขึ้นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ กทท. ได้แก่ ผอ. ผอ. ผอ. ผอ. สทท. สบส.ทล. และ สปท.ทล. โดย ผอ. ได้จัดอบรมโครงการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Procurement) ระหว่างวันที่ ๒๖ มิถุนายน - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ ซึ่งได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนและคัดเลือกรายการสินค้าและบริการของ กทท. เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยประเภทสินค้าและบริการจำนวน ๓ รายการ ได้แก่ ๑) งานจ้างเหมาบริการเช่ารถยนต์ พนักงานขับรถยนต์ ๒) งานจ้างเหมาก่อสร้าง และซ่อมปรับปรุงอาคาร และ ๓) งานจ้างเหมา

การเข้าอยู่ประจำปี (บำรุงรักษาเรือ) และจัดทำคู่มือการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ กทท. ปี ๒๕๖๗ ด้วยวิธีการพิจารณาแบบตลอดวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Consideration) ตามมาตรฐาน ISO14024

ผก. ได้จัดประชุมรับฟังความเห็นต่อคู่มือดังกล่าว ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผง. ผท. (กท.) ฟน. (กล.) ผช. (กบช. และ กบผ.) และ สปก. (กบก.) เข้าร่วมประชุมฯ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ รวมทั้ง ได้จัดส่งบันทึกให้ ผท. ฟน. ผช. ผบส. สปก.ทลฉ. สทภ. กทท.สบส. และ กพ. พิจารณาให้ความเห็นต่อคู่มือฯ โดย ผช. เสนอให้มีการใช้เกณฑ์จ้างเหมาอย่างน้อย ๑ เกณฑ์ เพื่อส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในองค์กร

๔. การนำคู่มือฯ ไปใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กร

หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านพัสดุและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำคู่มือฯ ไปประกอบการจัดซื้อจัดจ้างทั่วไปขององค์กร โดยดำเนินการดังนี้

๑) พิจารณาจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่ได้รับการรับรองฉลากสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถตรวจสอบรายการสินค้าจาก “กลุ่มสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” หรือ “กลุ่มสินค้าและบริการตามฉลากสิ่งแวดล้อม” ของกรมควบคุมมลพิษ ที่เว็บไซต์ <https://gp.pcd.go.th/>

๒) กรณีที่ไม่มีฉลากสิ่งแวดล้อมรับรอง แต่เป็นประเภทสินค้าและบริการที่สอดคล้องตามคู่มือฯ

๒.๑ ให้นำเกณฑ์จ้างเหมาของประเภทสินค้านั้นไปประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง หรือ

๒.๒ พิจารณาเลือกเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย ๑ เกณฑ์ ไปกำหนดใน รายละเอียดคุณลักษณะงาน (Term Of Reference : TOR)

๕. ประโยชน์ของการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑) แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นขององค์กรในการดำเนินงานที่คำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับประเทศ และระดับสากล เช่น การลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก การป้องกันการเกิดมลพิษทางอากาศ ดินและน้ำ และการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

๒) หลีกเลี่ยงการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สินค้า/บริการที่มีส่วนประกอบของสารเคมีอันตราย/โลหะหนัก ในกระบวนการผลิต/การบริการ รวมถึงมีการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมของผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการ ซึ่งการจัดหาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจะช่วยลดความเสี่ยงของสารพิษตกค้างที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพพนักงาน และผลกระทบต่อชื่อเสียงองค์กรจากการจัดจ้างผู้ส่งมอบที่ไม่ได้มาตรฐานและมีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้องค์กร ตอบสนองต่อกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรในด้านสิ่งแวดล้อม

๔) ช่วยผลักดันให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมผ่านคู่ค้า/ผู้ส่งมอบ โดยการเชิญชวนให้บริษัทคู่ค้า/ผู้ส่งมอบที่มีมาตรฐานและให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดการบริโภคอย่างยั่งยืนในสังคม

๖. ประเภทสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเภทสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในคู่มือฉบับนี้ ประกอบด้วย

๑) งานจ้างเหมาบริการเช่ารถยนต์ พนักงานขับรถยนต์

๒) งานจ้างเหมาก่อสร้าง และซ่อมปรับปรุงอาคาร

๓) งานจ้างเหมาการเข้าอยู่ประจำปี (บำรุงรักษาเรือ)

ประเภท : งานจ้างเหมาบริการเช่ารถยนต์ พนักงานขับรถ

๑. ขอบเขตและคำอธิบาย

งานจ้างเหมาบริการเช่ารถยนต์ฉบับนี้ครอบคลุมรถยนต์ประเภทรถยนต์นั่ง เฉพาะยานยนต์ประเภท ก. และ ข. รวมถึงพนักงานขับรถ แต่ไม่รวมถึง อุปกรณ์ล้างทำความสะอาด และรถเครื่องมือทุ่นแรง

พนักงานขับรถ หมายถึง พนักงานจากบริษัทผู้รับจ้างเพื่อขับรถเช่าดังกล่าว

ยานยนต์ประเภท ก. หมายถึง รถยนต์สี่ล้อขึ้นไปและผู้ผลิตออกแบบให้เป็นรถสำหรับนั่งโดยสารซึ่งมีจำนวนที่นั่งคนโดยสารไม่เกิน ๘ ที่นั่งไม่รวมที่นั่งคนขับ

ยานยนต์ประเภท ข. หมายถึง รถยนต์สี่ล้อขึ้นไปและผู้ผลิตออกแบบให้เป็นรถสำหรับบรรทุกใช้ขนส่งสินค้าและมีมวลสูงสุดไม่เกิน ๓,๕๐๐ กิโลกรัม และให้หมายความรวมถึงรถยนต์ ที่ผู้ผลิตออกแบบให้มีพื้นที่โดยสาร และพื้นที่บรรทุกอยู่ในส่วนเดียวกันและเป็นไปตามเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในภาคผนวก

๒. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

รถยนต์เป็นยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและขนส่งสิ่งของ ปัจจุบันมีการใช้งานรถยนต์จำนวนมาก และในอนาคตมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากรถยนต์เป็นยานยนต์ที่อำนวยความสะดวกสบายในการเดินทาง แต่รถยนต์ยังมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงของเครื่องยนต์ เมื่อเครื่องยนต์เกิดการสันดาปของเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์จะปลดปล่อยของเสีย ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ไฮโดรคาร์บอน ออกไซด์ของไนโตรเจน ควันดำและฝุ่นละอองขนาดเล็ก นอกจากนี้ ชิ้นส่วนอะไหล่และชิ้นส่วนประกอบของรถยนต์ เช่น ชิ้นส่วนอะไหล่ น้ำมันหล่อลื่น ไส้กรอง แบตเตอรี่ และยางรถยนต์ ตลอดจนรถเก่าเมื่อเสื่อมสภาพและหมดอายุการใช้งานแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ หากไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การจัดการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ พนักงานจะต้องได้รับการอบรมทั้งด้านการจัดการของเสียที่เกิดขึ้นและด้านความปลอดภัยระหว่างให้บริการด้วย

ดังนั้น การจัดทำเกณฑ์จ้างเหมาบริการเช่ารถยนต์ จึงมุ่งเน้นลดผลกระทบของบริการต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ

๓. เกณฑ์จ้างเหมา

พิจารณาเลือกเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย ๑ เกณฑ์ ไปกำหนดในรายละเอียด
คุณลักษณะงาน (Term Of Reference : TOR)

เกณฑ์จ้างเหมา	สิ่งที่ต้องตรวจสอบ (อย่างน้อย ๑ อย่างต่อเกณฑ์)
เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม	
๑. รถยนต์ต้องได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ด้านความปลอดภัย: สารมลพิษ จากเครื่องยนต์ระดับล่าสุดที่มีผลบังคับใช้ ณ ขณะนั้น	☐ ใบอนุญาตทำหรือหลักฐานใบอนุญาต นำเข้าตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมเฉพาะด้านความปลอดภัย: สารมลพิษจากเครื่องยนต์ระดับล่าสุด ☐ ใบรับผลการทดสอบรองมาตรฐานรถยนต์ UN R101 หรือ EURO IV, V, VI
๒. ใช้รถยนต์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ได้การ รับรองฉลากสิ่งแวดล้อม หรือเป็นรถยนต์ไฟฟ้า	☐ ใบรับรองฉลากเขียว ☐ หลักฐานยืนยันประเภทของรถยนต์ไฟฟ้า
๓. การปล่อยมลพิษของรถต้องเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานวิธีทดสอบของกรมการขนส่งทางบก ดังนี้ ♦ ไอเสีย การวัดควันดำด้วยเครื่องควันดำระบบ กรองกระดาษโดยรถคันนั้นไม่มีภาวะค่าควันดำสูงสุด ไม่เกินร้อยละ ๔๐ (เดิมร้อยละ ๕๐) ♦ เสียง สูงสุดไม่เกินร้อยละ ๓๐ (เดิมร้อยละ ๔๕)	☐ ใบรายงานผลทดสอบการปล่อยควันดำ ☐ ผลการตรวจวัดเสียง
๔. ผู้ให้บริการต้องกำหนดมาตรการจัดการของเสีย ที่เกิดขึ้นหลังการบำรุงรักษา เช่น การกำจัดน้ำมันเก่า, อะไหล่เก่า แบตเตอรี่ เป็นต้น	☐ หลักฐานแสดงนโยบายการจัดการของเสีย ที่เกิดขึ้นหลังการบำรุงรักษา ☐ หลักฐานการจัดการของเสีย เช่น บันทึกปริมาณ และการส่งมอบของเสีย โดยผู้ให้บริการ หรือผู้รับกำจัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย
เกณฑ์ด้านความปลอดภัย	
๕. รถยนต์ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือการขนส่งทางบกที่มีผลบังคับใช้ ณ ขณะนั้น	☐ หลักฐานการจดทะเบียนรถยนต์จาก กรมการขนส่งทางบก

เกณฑ์จ้างเหมา	สิ่งที่ต้องตรวจสอบ (อย่างน้อย ๑ อย่างต่อเกณฑ์)
๖. โรงงานผู้ผลิตรถยนต์ต้องได้รับการรับรองระบบบริหารคุณภาพ มาตรฐาน ISO 9001 หรือ ระบบการบริหารจัดการคุณภาพสำหรับอุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ มาตรฐาน ISO/TS 16949 หรือ มาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า	☐ ใบรับรองระบบบริหารคุณภาพ มาตรฐาน ISO 9001 <u>หรือ</u> ☐ ใบรับรองระบบการบริหารจัดการคุณภาพสำหรับอุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ มาตรฐาน ISO/TS 16949 <u>หรือ</u> ☐ ใบรับรองมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า
๗. ผู้ให้บริการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ ยน. (บัญญัติ ๑๐ ประการ) เพื่อให้พนักงานขับรถดูแลรถยนต์และความปลอดภัยตลอดการให้บริการ	☐ รับทราบ Checklist บัญญัติ ๑๐ ประการของ ยน.
๘. พนักงานขับรถต้องผ่านการอบรมอย่างน้อยในหลักสูตรต่อไปนี้ เช่น มาตรฐานความปลอดภัยในการขับขี่ และหัวข้อที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เป็นประจำทุกปี	☐ หลักสูตรการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ☐ รายงานการฝึกอบรม (ตามที่แผนกขอตรวจ)
เกณฑ์ด้านสังคม	
๙. ผู้ให้บริการต้องจัดให้มีประกันภัยชั้น ๑ สำหรับรถยนต์ที่นำมาใช้ในงานบริการ	☐ กรมธรรม์ประกันภัยชั้น ๑
๑๐. พนักงานขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่รถประเภทนั้นๆ	☐ ใบอนุญาตขับขี่ของพนักงานขับรถประเภท ๒ หรือระบุประเภทที่ตรงกับยานยนต์ที่ให้บริการ

ประเภท : งานจ้างเหมาก่อสร้าง และซ่อมปรับปรุงอาคาร

๑. ขอบเขตและคำอธิบาย

งานจ้างเหมาฉบับนี้ครอบคลุมเฉพาะงานก่อสร้าง ซึ่งหมายถึงงานที่ทำให้เกิดการประกอบ ติดตั้งให้เกิดเป็นอาคาร โครงสร้าง ระบบสาธารณูปโภคภายในอาคาร หรือส่วนประกอบก่อสร้างต่างๆ เป็นงานทางด้านโยธาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย งานไม้ งานคอนกรีต งานปูนก่อฉาบ งานเหล็ก และงานซ่อมปรับปรุงอาคาร ประกอบไปด้วย งานรื้อถอน และงานแก้ไข พื้น ผนัง ฝ้า ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ซึ่งจะเป็นงานก่อสร้างอาคาร และสำนักงาน

๒. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากงานจ้างเหมาก่อสร้างและซ่อมปรับปรุงอาคารมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากหลายกิจกรรมตั้งแต่การออกแบบ การรื้อถอน การเตรียมพื้นที่ การก่อสร้างและหลังก่อสร้าง โดยสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ก่อนบริการ เริ่มตั้งแต่การสกัดและการแปรรูปทรัพยากรธรรมชาติไปจนถึงการผลิตวัสดุก่อสร้าง เป็นการได้มาซึ่งวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการก่อสร้างอาคาร มีการนำเอาวัตถุดิบที่มาจากทั้งแหล่งทรัพยากรที่สามารถหมุนเวียนได้ และแหล่งทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไปมาใช้ในปริมาณมาก เช่น ดิน น้ำ แร่ธาตุ และเชื้อเพลิงฟอสซิล เป็นต้น และการขนส่งวัสดุ-อุปกรณ์ก่อสร้าง การขนส่งทรัพยากร ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้เชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะ ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศขึ้นจากการปล่อยไอน้ำมัน คาร์บอนทางท่อไอเสียของยานพาหนะ นอกจากนั้นยังอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัยของมนุษย์จากการเกิดอุบัติเหตุระหว่างการขนส่ง ดังนั้นการเลือกใช้วัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และใกล้แหล่งผลิต จึงช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ตั้งแต่ก่อนการก่อสร้าง

ระหว่างบริการ กิจกรรมการก่อสร้างมีการใช้ทรัพยากรอย่างสูง เช่น ดิน น้ำ พลังงาน เป็นขั้นตอนที่นับได้ว่าก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในระหว่างการดำเนินกิจกรรมก่อสร้าง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน, การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ, การเกิดมลพิษทางดิน น้ำ อากาศ, การปล่อยก๊าซเรือนกระจก, การเกิดขยะมูลฝอย และการเกิดแสง/เสียงรบกวนและแรงสั่นสะเทือน นอกจากนั้นยังมีผลกระทบต่อสุขภาพ การเจ็บป่วยของคนงาน และความปลอดภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินกิจกรรมก่อสร้าง

หลังบริการ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการเกิดขยะและของเสียจากการก่อสร้าง เช่น เศษวัสดุก่อสร้าง เศษบรรจุภัณฑ์สำหรับวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งหากมีการกำจัดไม่ถูกวิธี หรือไม่มีการนำกลับไปใช้ใหม่ หรือรีไซเคิล จะทำให้ปลดปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม และเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

๓. เกณฑ์จ้างเหมา

พิจารณาเลือกเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย ๑ เกณฑ์ ไปกำหนดในรายละเอียดคุณลักษณะงาน (Term Of Reference : TOR)

เกณฑ์จ้างเหมา	สิ่งที่ต้องตรวจสอบ (อย่างน้อย ๑ อย่างต่อเกณฑ์)
เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม	
๑. ใช้วัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ รวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าวัสดุก่อสร้างทั้งหมด ดังนี้ ๑.๑ วัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากวัสดุที่สามารถนำกลับไปรีไซเคิลได้ ๑.๒ วัสดุก่อสร้างที่ได้รับการรับรองฉลากสิ่งแวดล้อมประเภทที่ ๑ (ฉลากเขียว) ๑.๓ วัสดุก่อสร้างที่ขึ้นทะเบียนฐานข้อมูลสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของกรมควบคุมมลพิษ (ตะกร้าเขียว) ๑.๔ วัสดุก่อสร้างที่ ขุด ผลิต ประกอบ ในพื้นที่หรือในประเทศ ๑.๕ วัสดุก่อสร้างที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น มีปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ต่ำ, ได้รับการฉลากลดคาร์บอนฟุตพริ้น, ได้รับการฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูง, ได้รับการฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ ๕ เป็นต้น	☐ รายละเอียดแสดงวัสดุก่อสร้างที่ใช้ทั้งหมด และหลักฐานแสดงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของวัสดุก่อสร้างที่ใช้ ดังนี้ (ยื่นเฉพาะที่เกี่ยวข้อง) ☐ หนังสือรับรองจากผู้ผลิตว่าเป็นวัสดุก่อสร้างที่สามารถนำกลับไปรีไซเคิลได้ ☐ ใบรับรองการใช้เครื่องหมายฉลากเขียว ☐ หลักฐานการขึ้นทะเบียนบนเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ ☐ หนังสือรับรองแหล่งผลิต ขุด ประกอบ ที่ออกโดยผู้ผลิตวัสดุก่อสร้าง ☐ หลักฐานที่แสดงว่าวัสดุก่อสร้างมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ใบรับรองว่ามีปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ต่ำ, ใบรับรองฉลากลดคาร์บอนฟุตพริ้น, ใบรับรองฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูง, ใบรับรองฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ ๕ เป็นต้น
๒. มีแผนการปฏิบัติงานในการควบคุมการปล่อยมลพิษทางน้ำ อากาศ และดิน จากการก่อสร้าง	☐ แผนการควบคุมมลพิษทางน้ำ ☐ แผนการควบคุมมลพิษทางอากาศ ☐ แผนการควบคุมมลพิษทางดิน
๓. มีแผนการคัดแยกขยะ และการจัดการขยะจากการก่อสร้างอย่างถูกวิธี	☐ แผนการปฏิบัติงานการคัดแยกขยะที่ผ่านมา เช่น รูปถ่ายขณะคัดแยกขยะก่อนกำจัด และ ☐ แผนการจัดการขยะจากการก่อสร้าง

เกณฑ์จ้างเหมา	สิ่งที่ต้องตรวจสอบ (อย่างน้อย ๑ อย่างต่อเกณฑ์)
๔. มีมาตรการลดผลกระทบจากเสี่ยงที่เกิดจากการก่อสร้าง	☐ มาตรการลดผลกระทบจากเสี่ยงที่เกิดจากการก่อสร้าง เช่น มาตรการในการกำหนดเวลาทำงาน
เกณฑ์ด้านความปลอดภัย	
๕. ผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับการอบรมด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยช่างของผู้รับเหมาต้องผ่านการอบรมด้านความปลอดภัย และอบรมอาชีวอนามัยของ กทท.	☐ หลักฐานการอบรมด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เช่น ใบเซ็นชื่อ หรือใบรับรองผ่านการอบรม
เกณฑ์ด้านสังคม	
๖. บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างต้องมีการรับประกันผลงานก่อสร้าง ไม่น้อยกว่า ๒ ปี	☐ หนังสือสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง

ประเภท : งานจ้างเหมาการเข้าอยู่ประจำปี (บำรุงรักษาเรือ)

๑. ขอบเขตและคำอธิบาย

การเข้าอยู่ประจำปีในที่นี้ครอบคลุมถึง การจ้างเหมาบริการเพื่อซ่อมบำรุงตัวเรือตามวงรอบการซ่อมบำรุง ซึ่งประกอบด้วยการซ่อมตัวเรือ เครื่องจักรเรือ ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางทะเล พร้อมใช้ปฏิบัติการกิจ และใช้ประกอบการต่อใบอนุญาตใช้เรือตามระเบียบ/ข้อบังคับสำหรับตรวจเรือของกรมเจ้าท่า

๒. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การบริการซ่อมเรือปัจจุบันมีบริษัทเอกชนประกอบกิจการดังกล่าวอยู่หลายแห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นงานซ่อมเครื่องจักร กลจักรเรือ ตัวเรือ และระบบต่าง ๆ ภายในเรือ งานซ่อมเรือมักจะติดต่อประสานงานกันล่วงหน้า (ยกเว้นกรณีซ่อมฉุกเฉิน) เพื่อกำหนดวันและเวลาที่นำเรือมาซ่อม รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ เพื่อให้เรือสามารถส่งวัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นในการซ่อมเรือมาเตรียมพร้อมไว้ โดยปกติจะซ่อมบำรุงเรือหลังจากการตรวจสภาพเรือ ซึ่งทำเป็นประจำทุกๆ ๒ ปี ตามหลักสากล โดยจะมีการพ่นขัดผิวเรือ อาจส่งผลให้เกิดฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย และปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่าย (Volatile Organic Compounds : VOCs) ที่มีปริมาณสูงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพระบบอื่นๆ ได้แก่ ระบบพันธุกรรม ระบบฮอร์โมน อาจทำให้เกิดโรคมะเร็งบางชนิดได้ และโรคทางระบบสืบพันธุ์เช่นเป็นหมัน ความพิการของเด็กมีการกลายเพศ และยังมีการใช้เส้นทางคมนาคมสัญจรภายในโรงงาน ในการขนถ่ายสินค้า เชื้อเพลิง ซึ่งส่งผลต่อความปลอดภัยในการสัญจรทางน้ำ และก่อให้เกิดมลพิษ อาจสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่

ดังนั้น การจัดทำเกณฑ์จ้างเหมาการเข้าอยู่ประจำปี จึงมุ่งเน้นลดผลกระทบของบริการต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ

๓. เกณฑ์จ้างเหมา

พิจารณาเลือกเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย ๑ เกณฑ์ ไปกำหนดในรายละเอียด คุณลักษณะงาน (Term Of Reference : TOR)

เกณฑ์จ้างเหมา	สิ่งที่ต้องตรวจสอบ (อย่างน้อย ๑ อย่างต่อเกณฑ์)
เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม	
๑) อยู่ต่อ/ซ่อมเรือ ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน ดังต่อไปนี้ • ISO 9001 มาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพ • ISO 14001 มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม • ISO 45001 มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย หมายเหตุ ต้องได้ทุกมาตรฐานและยังไม่หมดอายุการรับรองมาตรฐานนั้นๆ	☐ ใบรับรอง ISO 9001 มาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพ ☐ ใบรับรอง ISO 14001 มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ☐ ใบรับรอง ISO 45001 มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

เกณฑ์จ้างเหมา	สิ่งที่ต้องตรวจสอบ (อย่างน้อย ๑ อย่างต่อเกณฑ์)
๒) สี่ที่ใช้พ่นเรือ เป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้ ๑) สี่ที่ใช้เป็นไปตามข้อกำหนดของ Food and Drug Administration, Department of Health and Human Services (USA) ที่ระบุไว้ใน Code of Federal Regulations (CFR), Title 21, Food and Drugs, Parts 170 to 199 ๒) สี่ที่ใช้กันเพียงได้รับการรับรองว่าเป็นไปตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ the IMO International Convention on the Control of Harmful Anti-fouling Systems on Ships ๓) ปริมาณสาร Volatile organic Compounds (VOCs) ในสี ต้องไม่เกิน ๕๐๐ กรัมต่อลิตร	☐ ใบรับรองคุณภาพสีตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อม Certification หรือ ผลการทดสอบตามมาตรฐานที่สามารถทดสอบปริมาณ VOCs ในสีได้จากห้องปฏิบัติการที่น่าเชื่อถือ หรือได้รับการรับรอง ISO/IEC 17025
๓) น้ำยาขจัดคราบน้ำมันสำหรับใช้ทำความสะอาดห้องเครื่องยนต์ ๓.๑ ได้รับรองฉลากสิ่งแวดล้อม (ฉลากเขียว) หรือ ๓.๒ ได้รับการรับรองตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เลขที่ มอก ๒๒๒๔ ผลิตภัณฑ์ขจัดคราบน้ำมัน หรือ ผ่านการทดสอบคุณสมบัติตามมาตรฐาน เลขที่ มอก ๒๒๒๔ ผลิตภัณฑ์ขจัดคราบน้ำมัน หรือ มาตรฐานระหว่างประเทศ (ISO) หรือ มาตรฐานระดับประเทศ เช่น ASTM JIS DIN EN	☐ ใบรับรองฉลากสิ่งแวดล้อม (ฉลากเขียว) หรือ ☐ หลักฐานใบอนุญาตทำหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือผลการทดสอบคุณสมบัติที่ต้องการตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือ มาตรฐานระหว่างประเทศ (ISO) หรือมาตรฐานระดับประเทศ เช่น ASTM JIS DIN EN
เกณฑ์ด้านความปลอดภัย	
๔) ผู้ต่อเรือต้องเป็นนิติบุคคล ผู้มีอาชีพรับจ้างงานดังกล่าว	☐ หนังสือรับรองจดทะเบียนนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์